No. 1260 Zaterdag 22 Februari 1908. 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna. pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 21 Februari.

Belastingherziening.

Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen.

I.

Eindelijk is dan verschenen de MEMORIE VAN ANTWOORD van den Gouverneur op het VOORLOOPIG VERSLAG der Afdeelingen van den Kolonialen Raad over dit Ontwerp. Een lijvig stuk 27 bladzijden groot, plus 4 pagina's voor de wijzigingen. Geen wonder, dat het zoo lang geduurd heeft. Maar het gold hier het voornaamste Ontwerp van geheel de Herziening, een Ontwerp, waarover Handel en Scheepvaart zich in den breede hadden uitgesproken, omdat het de ziel raakt van Curaçao's economisch leven een Ontwerp, waarover Gouverneur en Raad geheel tegenstrijdig denken, en, voegen wij er bij: tegenstrijdig blijven denken. Alleen in punten van zeer ondergeschikt belang gaat de Gouverneur met den Raad mede. Wat de hoofdzaak betreft, blijft de Gouverneur bij zijn gevoelen en geeft niet het minste toe.

Het Bestuur stelde voor het algemeen invoerrecht te verhoogen op 5%.

De Koloniale Raad wilde eenstemmig het bestaande algemeene invoerrecht ad 3% behouden zien.

„Algemeen toch was men van oordeel, dat — wil de belastingherziening niet in strijd met de bedoeling, waarmede zij ondernomen werd, belastingverhooging beteekenen — met den geregelden vooruitgang van middelen van zoo groote financieele beteekenis als invoerrecht en drankaccijns rekening behoort te worden gehouden."

De Gouverneur, nu, is het met deze beschouwing van den Raad in het geheel niet eens, en kan daarom de algemeene verhooging van invoerrecht tot 5% niet loslaten.

Vooreerst steunt het voorstel van den Kolonalen Raad op de hoogere opbrengst der invoerrechten en accijnzen van de laatste twee jaren.

Dit nu geeft geen *gemiddelde opbrengst.* Jaren lang was het gebruikelijk bij het berekenen van de gemiddelde opbrengst der inkomsten het gemiddelde cijfer te nemen van de verschillende inkomsten gedurende een tijdvak van vijf jaar, in casu voor dit ontwerp het gemiddelde cijfer van de jaren 1901 — 1905.

Dit heeft ten gevolge gehad, zegt de Gouverneur, dat met *hoogere* middencijfers is gewerkt dan het geval zou zijn geweest, wanneer men het gemiddelde cijfer van 10 jaren had genomen, daarom zijn de geraamde bedragen geenszins te laag, maar geven zelfs feitelijk nog een te gunstig beeld.

De Koloniale Raad, zoo mogen wij hieruit besluiten, heeft dus niet het recht vermeerdering van opbrengst te verwachten, maar kan in tegendeel zich voorbereiden op eenigen tegenslag.

Terwille van die gehoopte vermeerderde opbrengst wilde de Raad de invoerrechten laten op 3 %, maar volgens den Gouverneur zou de redelijke conclusie moeten wezen; om ons te vrijwaren voor tegenslag moeten die rechten verhoogd tot 5 %.

Deze redeneering is schijnbaar zeer mooi, maar, jammer, niet volkomen juist.

Volgens verklaring van den Gouverneur was „een der hoofdbeginselen der geheele herziening van het belastingstelsel geen verhooging van den *totalen belastingdruk,* en derhalve de verkrijging (slechts) van dezelfde totaalopbrengst als volgens het bestaande stelsel *gemiddeld* wordt verkregen.

„Hierop zijn alle berekeningen gebaseerd en voor het gemiddelde is genomen dat over de laatste vijf jaren tijdens de bewerking der ontwerpen, de jaren 1901—1905."

Maar waarom wordt nu in deze *Memorie van Antwoord* van dit hoofd beginsel afgeweken? De laatste vijf jaar bevestigen het oordeel van den Kolonialen Raad, dat er werkelijk bestaat EEN GEREGELDE VOORUITGANG van de middelen invoerrecht en drankaccijns, zoodat men werkelijk spreken kan van VERBETERDE OF LIEVER VERBETERENDE economische toestanden. In de vijf jaren, waarvan de gemiddelde opbrengst tot basis diende der berekeningen bij dit ontwerp was de opbrengst aan

INVOERRECHTEN

op de benedenw. eilanden:

1901	f 102.654.	
1902	114.095.	
1903	135.859.	* buiten beschouwing.
1904	111.867.	
1905	119.416.	*
1906	122.083.	

DRANKACCIJNZEN.

op de benedenw. eilanden:

1901	f 86.225.	
1902	77.320.	
1903 *		* niet opgegeven.
1904	89.943.	
1905	92.745.	
1906	108.125.	

Wie kan nu ontkennen, dat deze middelen een geregelden vooruitgang aantoonen volgens de gewone berekening van het gemiddelde cijfer der laatste vijf jaren en dus werkelijk grond geven aan de stellige verwachting van den Raad, dat die inkomsten in de toekomst zullen blijven stijgen? Zoo heel angstvallig behoeft bij deze herziening niet naar kloppende equivalenten voor de afgeschafte of verminderde belastingen gezocht te worden. De berekening der ramingen van deze Herziening steunt op het gemiddelde cijfer van 1901 — 1905, maar als de nieuwe belastingen in werking zullen treden zijn wij weer een paar jaar verder en zullen de inkomsten geleidelijk weder zijn gestegen. Wat nu een klein deficit is, zal dan als batig saldo geboekt kunnen worden.

Tot onze groote verwondering en bevreemding zien wij nu in de Memorie van Antwoord, dat op het onverwachts een nieuwe factor wordt aangebracht. Om te bewijzen, dat de inkomsten werkelijk niet zullen medevallen, neemt de Gouverneur nu plotseling het gemiddelde cijfer van de laatste TIEN jaren als uitgangspunt zijner redeneering.

Met welk recht wordt nu op eens dat gemiddelde cijfer van de laatste TIEN jaren in de berekening ingeschoven? Als hoofdbeginsel was immers aangenomen het gemiddelde cijfer van de laatste VIJF jaren. Daarop steunde de geheele berekening. De Gouverneur meent, omdat het gemiddelde cijfer van de laatste tien jaren natuurlijk lager is dan dat van de laatste vijf, daarin een bewijs te vinden voor de bewering, dat de inkomsten zullen tegenvallen en men dus angstvallig moet waken om equivalenten te zoeken voor iedere afschaffing of vermindering van belastingen.

Maar o. i. wordt juist het tegendeel er door bewezen. Juist, omdat het middencijfer der tien laatste jaren lager is, dan dat van de laatste vijf, moet men vasthouden aan de meening van den Raad, dat in den laatsten tijd de opbrengst der middelen geregeld vooruitgaat, en men voor het volgend vijfjarig tijdvak opnieuw een hooger middencijfer mag verwachten.

De opbrengst der nieuwe belastingen zal dus in werkelijkheid niet tegenvallen, maar geregeld meevallen en stijgen. Al zoude dus ook op dit oogenblik een klein deficit te constateeren vallen, wanneer het algemeen invoerrecht blijft op 3%. dan bestaan er gegronde redenen om te verwachten, dat dit in weinig tijds weder zal zijn ingehaald.

Wanneer het niet noodig was als equivalent voor andere afschaffingen, of verlagingen, zou het Bestuur zelve zich ten zeerste verheugen het algemeen invoerrecht op 3% te kunnen laten. Maar, waarom zich zelve dan deze voldoening niet geschonken? Verhooging van invoerrecht is niet noodig om het tekort van andere vrijstellingen te dekken. Met de cijfers kan men aantoonen, dat de inkomsten der Kolonie geregeld stijgende zijn.

In het Koloniaal Verslag van 1905 vinden wij een zeer duidelijke grafische voorstelling van deze inkomsten, en dat niet over een tijdvak van vijf, niet van tien, maar van veertig jaren, van 1864 — 1903. Met de natuurlijke schommelingen van lager en hooger klommen de inkomsten der kolonie, zonder betaling wegens vergunning tot het ontginnen van phosphorzure kalk op Aruba, derhalve de geregelde, gewone inkomsten, van ± f300,000 tot ± f 600.000, en dat in 40 jaren tijds. Als men de kaart voor zich legt, ziet men bij kleine schommelingen een voortdurende, geregelde stijging. Een tijdvak van veertig jaren zal toch ook wel lang genoeg zijn om met de van tijd tot tijd binnen onze kolonie voorkomende buitengewone omstandigheden voldoende rekening te houden.

Op de buitengewone omstandigheden, voorgekomen in de laatste vijf jaren, beroept zich de Gouverneur om dit tijdvak als iets buitengewoons te bestempelen, waardoor het niet als basis gelden kon. Deze zoogenaamde buitengewone omstandigheden, waardoor de opbrengst dier jaren aanmerkelijk steeg, zullen zich echter geregeld blijven voordoen, en zijn eigenlijk gewoon te noemen. Op Curaçao is nu eenmaal het exceptioneele regel, een bewijs, dat men het niet exceptioneel moet noemen, maar gewoon.

Als buitengewone oorzaken van de gunstige financieele uitkomsten der laatste vijf jaren noemt de Gouverneur 1° de buitengewone opleving der hoedenindustrie, 2°. de buitengewone sommen voor damaanleg en verbouwing van het krankzinnigengesticht, 3° De opheffing door de Regeering van Venezuela in Januari 1906 van de 30 % additioneel recht op goederen, op de Antillen overgescheept, met de buitengewone opleving der zeilvaart als gevolg daarvan, 4°. Het buitengewoon regenjaar 1906.

Volgens den Gouverneur schijnt het zeker, dat de hoedenindustrie nu voor goed dood is.

„Het geldt hier een artikel, dat sterk onderhevig is aan de mode en waarop dus niet te rekenen valt. De laatste tijd heeft de juistheid hiervan bewezen."

Wij zijn zoo vrij, dit te betwijfelen, en zijn er van overtuigd, dat met een weinig moeite deze volksindustrie er weer boven op zal komen. De tijdelijke malaise is te wijten aan de financieele crisis in Amerika, gelijk hoedenopkoopers uit Europa ons schreven. In den handel van alle fijnere artikelen heerscht er een belemmerende drukking. Dat komt wel weer bij. *Panama*-hoeden mogen uit de mode gaan *stroo*-hoeden nooit. Stroohoeden minstens voor Dames en kinderen zullen in den zomer steeds gewild blijven. De grondmethode van het vlechten blijft de zelfde, alleen de vorm der hoeden kan verschillen. Als er nu maar iemand was, die omtrent dat alles op informaties uittoog, zou de vlechtindustrie weer spoedig bloeien. Gewone hoeden **van 1—3 Mark per stuk werden ook** nu nog bij duizenden gevraagd.

Dood is deze industrie nog lang niet.

Maar behalve deze zijn er nog zooveel andere particuliere industriën in den laatsten tijd opgestaan, dat men werkelijk wel van een verbeterenden economischen toestand mag spreken en daarmede rekening houden.

De scheepvaart neemt voortdurend in bloei toe, ook daardoor komt er zeer veel geld in de kolonie en onder de lagere standen. De sjouwers verdienen zeer veel met het laden van steenkolen, de pontjesvoerders met het aanbrengen van vrachten.

Het geld, door de bevolking verdiend komt ook weder indirect den Handel ten goede. Behalve het le-

Feuilleton.

DEBUUT.

(Naar het Duitsch.)

Het is ongeveer tien jaar geleden. Een kleine dame, met zilvergrijs haar en een eenvoudig maar toch smaakvol toilet, zat in een voorname houding op een plaats in het parket. Er was iets energieks, iets levendigs in dit trotsche gelaat, in die donkere, groote oogen, die als een spiegel de geheele omgeving in zich opnamen. Bij den eersten aanblik voelde men, dat zij iemand van een vast karakter was, die met een vasten wil door het leven ging; een van die vrouwen die het noodlot onder de oogen durven zien en die haar wil tegenover de wisselvalligheden des levens weten te stellen: een strijdlustige natuur,

De dame was vreemd op deze plaats. Het was nog ongeveer een kwartier voor den aanvang der voorstelling en zij had dus den tijd om eens rond te kijken, waarbij haar verschillende zaken opvielen, welke iemand, die in den schouwburg thuis was, niet bemerkte.

Het was een klein-steedsch schouwburgje in roccocostijl, een witte ondergrond met vergulde versieringen en rood bekleede loges. Alles was een weinig vaal gekleurd en versleten, vooral de muren van de parterre zaten zeer kaal in de verf, en ten slotte een spaarzame verlichting. Vroeger had dit theater misschien betere tijden beleefd, want aan de zijwanden tusschen de loges en het tooneel waren groote namen aangebracht: Sophocles, Shakespeare, Molière, Racine, Goldoni, Calderon, Goethe, Wagner en anderen hadden daar een aandenken gevonden. Doch dit waren slechts de overblijfselen van vroegere weelde.

Nu echter, was het tooneel nog voor het oog verborgen door een groot, door tijd en stof zeer gehavend scherm. Het stelde een gedeelte van het groote blauwe hemelgewelf voor en in het midden van dit blauwe, witbewolkte vlak, verhief zich — op eenige bloemenslingers — een groot gevleugeld paard. Deze Pegasus, aan wien de vervaardiger de vormen van een Ardensch werkpaard had gegeven, droeg op den rug een Apollo, om wiens hoofd zich een golvende, stroo-gele haardos krulde.

De kleine dame had aanleg voor humor, zij glimlachte en verwonderde zich in stilte over het geduld van verschillende generatiën van schouwburgbezoekers, die nog nooit hun stem tegen dezen Pegasus en Apollo verheven hadden. Zij meende dat zij het niet goed zou kunnen verdragen, dit caricatuur van dezen god der oudheid dag aan dag op een werkpaard, over smerige wolken te zien rijden.

Dit waren slechts verstrooide gedachten der dame. In werkelijkheid was zij ten prooi aan een grooten angst. Het programma dat op haar knieën lag, duidde aan, dat men dien dag in het provincietheater, „Hamlet" op zou voeren. Hamlet, de groote Faust der Engelschen, dat vreeselijke levens- en noodlotsdrama van den Deenschen prins, die gezegd had: „Te zijn of niet te zijn, dat is de vraag!"

Ja, te zijn of niet te zijn, dat was de vraag; want hedenavond zou in deze kleine schouwburg, het eenige kind dezer dame zijn eerste optreden vieren, zijn eerste optreden als Hamlet!

Reeds den geheelen dag hadden hare gedachten bij het verledene verwijld. Zij, de anders zoo zekere, doelbewuste vrouw, had zich met al haar kracht tegen dit gevolg van hare opvoeding, tegen dezen dag verzet. Rusteloos en uitdrukkelijk had zij zich tegen de kunstenaarsneigingen van haar jongen verzet, misschien wel te sterk, want hij was een van die naturen, die door weerstand in hun voornemen versterkt worden.

Zij had haar echtgenoot vroeg verloren, en op haar alleen had dus de zware verantwoording en de zorg voor de opvoeding van haar zoon gerust. Zij wilde een flinken rijksambtenaar of een officier van hem maken, want zij had een zwak voor een vaste loopbaan, een goede verzorging en een voorname positie. Zij had de wereld gezien en wist wat dit alles waard is; zij had velen het leven moede zien worden, die door hunne positie staande werden gehouden en verder gedragen. Zij was voor het vereenigen van de persoonlijke kracht met de algemeene. Zij had den eigenwijzen knaap, die zich tegen de wiskunde, de Latijnsche en Grieksche talen verzette, met ijzeren gestrengheid gedwongen, het gymnasium te volgen. Zijn tranen en smeekbeden hadden op haar niets geen invloed gehad. Moeilijk was het voor haar geweest, zeer moeilijk. O, hoe dikwijls had zij hem 's nachts in bed in de lectuur van Othello, de Koopman van Venetië, Romeo en Julia, Hamlet of Faust verdiept gevonden! En dan sprong hij op en droeg uit Hamlet voor...... Te zijn of niet te zijn, dat is de vraag! En uit de door de jeugd stamelende klanken, had zij zij talent gehoord, het talent, dat van haar zijn recht eischte en het niet kreeg.

Ja, wanneer zij er zeker van zou zijn, dat haar zoon een groot tooneelspeler worden zou, een van hen, welke macht en kracht bezitten, die met een woord, een blik of een gebaar de toeschouwers electriseeren, wier optreden alleen voldoende is, om tusschen hen en het publiek een geestelijken band te vlechten; wanneer zij zeker wist, dat hij een van dezulke zou worden, wien men voor een enkel optreden houderden en duizenden betaalt, ja, dan! Doch een middelmatig tooneelspeler, die zich met oude, slordige kleeren moet kleeden en „alles" speelt, daarvoor had zij een afschuw, dat was in haar oog een ellende, waarboven de eerlijke handarbeid verre de voorkeur had.

Eindelijk echter had zij niet anders kunnen doen. Hij had in Munchen een proef afgelegd en Passart had hem eenige aanmoedigende woorden toegevoegd. Met een ijzeren vlijt en ijver, die zij vroeger nooit bij hem had kunnen bespeuren, had hij zich hierna aan de studie gezet; o, wat was het moeilijk, ook slechts om goed te leeren spreken! En eindelijk had zij toegegeven, onder voorwaarde, dat hij terstond zijn tooneelloopbaan den rug zou keeren, wanneer zijn talent ten slotte slechts een talent zou blijven en niet tot een genie zou aangroeien. En heden was dan de groote dag daar, en zij sidderde en beefde voor hem.

De zaal begon vol te worden. Opzichtig gekleede jonge meisjes met roode en blauwe blouses van zijde.

veren van grondstoffen en het uitvoeren der producten komt ook het loon der arbeiders weer grootendeels aan den Handel. Dat geld wordt zoo goed als geheel omgezet in betere kleeding en voeding, ten deele, helaas, ook in opschik en drank.

Door dit alles zullen de inkomsten der kolonie uit invoerrecht en drankaccijns stijgen.

De buitengewone gelden voor damaanleg en het verbouwen van het krankzinnigengesticht is ook geen voordeel wat in andere vorm gere geld zal terugkomen. Nu legt dit Bestuur dammen aan, een volgend Bestuur zal misschien bedacht zijn op het verbeteren van de kaden en het bouwen van loodsen en de uitbaggering van reede en haven. Altijd zal er iets bizonders ondernomen worden.

Houdt de Gouverneur vast aan het tienjarig tijdvak? Ook toen werd direct en indirect alleen reeds door de Katholieke Missie zeer veel geld onder de menschen gebracht, zoodat ook deze jaren volgens dezelfde redeneering, buitengewoon te noemen zouden zijn.

In de laatste tien jaren werd het Seminarie van Scherpenheuvel gebouwd, waardoor ± f 100.000 in de Kolonie kwam, daarna werd de Kerk en Pastorie van Montaña gebouwd die afbrandde en opnieuw moest worden opgetrokken, de Kerk van Sta. Rosa, de Kathedraal en Pastorie aan de Overzijde, het St. Elizabeths–gasthuis werden verbouwd. Alles te zamen wederom op minstens f 100.000 te schatten. Dit zijn voorbeelden uit onze eigene, zeer beperkte omgeving. Dergelijke buitengewone werken komen natuurlijk in de grootere maatschappij, in de Kolonie, geregeld voor. Ook met deze geregeld zich openende bronnen van welvaart moet wel degelijk worden rekening gehouden.

Over het derde punt zullen wij zwijgen, ofschoon wij hoopvol van de vriendschappelijke verhouding tusschen Venezuela en Curaçao nog veel meer verwachten, en met vreugde constateeren, dat het particulier initiatief krachtig is ontwaakt en ernstig er naar streeft de scheepvaart tusschen Venezuela en Curaçao meer en meer uit te breiden.

Het buitengewoon regenjaar 1906 is en blijft buitengewoon. Maar al zijn zulke regenjaren dan ook hooge uitzondering, als regel mogen wij toch wel aannemen, dat op Curaçao steeds na zeven magere jaren ook wel een enkel vet jaartje komt opduiken, waarin weer veel wordt goedgemaakt en bijgewerkt.

De menschen houden daar wel degelijk rekening mede, anders zouden zij nooit planten, maar, omdat zij niet zeker weten, wanneer dat oogstjaar komt, maken zij het land altijd gereed, om, als het regenjaar er is, ook een rijken oogst te kunnen binnenhalen.

Waarom houdt het Bestuur er dan geen rekening mede?

En wordt dan door het Bestuur zelve niets verwacht van de talrijk aangelegde dammen?

Zal de economische toestand daardoor onder geen enkel opzicht verbeteren, het volk koopkrachtiger worden en de invoerrechten toenemen?

Maar, juist in de regenarme jaren moet het volksvoedsel geheel en al worden aangevoerd uit het Buitenland. In de Koloniale Verslagen kan men lezen, dat juist wegens mislukking van den oogst de invoerrechten aanmerkelijk stegen.

Neen, de invoerrechten zijn en blijstijgende.

En waarom worden de buitengewone inkomsten van de Phosphaat geheel buiten rekening gelaten, terwijl die baten worden besteed om de *gewone* uitgaven te dekken? Die inkomsten behooren volgens opvatting van het Bestuur, dat ze voor niets buitengewoons besteedt, maar als gewone inkomsten behandelt, ook bij de gewone huishouding der kolonie.

Dit alles te zamen genomen overtuigt ons, dat de inkomsten niet alleen stijgende zijn, maar dit ook zullen blijven, zoodat voor een klein beraamd deficit niet naar meerdere inkomsten gezocht behoeft te worden door verhooging van het algemeen invoerrecht, wat volgens algemeen gevoelen van den Handel hoogst nadeelig zou zijn voor Curaçao en alle verdere ontwikkeling zeer zal tegenwerken.

(*Wordt vervolgd.*)

Geslachtsaccijns.

Het Voorloopig Verslag van den Kolonialen Raad is over dit Ontwerp verschenen.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeen kon men zich met de voorgestelde verhoogingen van het slachtgeld en, in hoofdzaak, met het geheele ontwerp vereenigen.

De voorgestelde wijziging is als volgt:

Van alle geslacht wordend vee, hierna genoemd, wordt een accijns geheven naar het volgende tarief:

a. op Curaçao:

voor een rund van acht maanden of ouder	f 3.—
voor een rund beneden de acht maanden	2.—
voor een varken	0.75
voor een schaap	0.35
voor een geit	0,25

b. Op de andere eilanden:

voor een rund van acht maanden of ouder	f 2.—
voor een rund beneden de acht maanden	1.25
voor een varken	0.75
voor een schaap	0.35
voor een geit	0.25

Van den accijns zijn vrijgesteld varkens, schapen en geiten, die buiten de hoofdplaatsen der eilanden worden geslacht en waarvan het vleesch niet in die hoofdplaatsen wordt aangebracht. Voor de toepassing dezer bepaling op Saba worden The Bottom en Windward-Side als hoofdplaatsen beschouwd.

Art. 3 zegt: Na de betaling van den accijns zal voor elk stuk vee eene quitantie worden afgegeven, vermeldende het betaalde bedrag, den naam van den persoon, die het vee veraccijnst, de aanduiding van de soort en de kleur van het vee, de plaats, waar het volgens opgave van den belanghebbende zal worden geslacht, den tijd van aanvang en de slachting en binnen welken tijd deze zal plaats hebben en de dagteekening van de quitantie.

De quitantie houdt op van kracht te zijn na den termijn daarin uitgedrukt.

De quitantie moet gedurende de slachting tot aan de afhakking van het vleesch bij het vee voorhanden worden gehouden, ten einde aan de ambtenaren op hunne vordering te worden vertoond.

Het vleesch wordt voor onafgehakt gehouden, zoolang het, nog versch zijnde, wat runderen betreft, in geen kleinere deelen dan vierendeelen en wat varkens, schapen en geiten betreft, in geen kleinere dan halve deelen van het geslachte vee is afgescheiden.

Hierover lezen wij in het V. V.

Vele leden betoogden de wenschelijkheid om den belanghebbenden meerdere vrijheid te laten ten aanaanzien van den tijd en den duur der slachting. Zou er bij het Bestuur bezwaar bestaan dit artikel in dien zin te wijzigen, dat slechts geëischt zou worden opgave van den dag der slachting?

Art. 5 van het Ontwerp luidt:

Voor het verkoopen van versch vleesch op andere, dan de daartoe door het Bestuur bestemde plaatsen wordt eene schriftelijke vergunning vereischt op Curaçao van het Hoofd der politie, op de andere eilanden van den Gezaghebber.

Het Voorloopig Verslag vraagt of volgens dit artikel ook vergunningen zullen kunnen worden gegeven voor het rondventen van vleesch. Zoo niet, dan zou men het gaarne zoodanig gewijzigd zien, dat dat wel zou kunnen.

Nog van belang is art. 7: Voor het vervoer van versch vee boven de hoeveelheid van 25 kilogram op het onvrije terrein in artikel 102 der Algemeene Verordening I. U. en D. 1907 bedoeld, is een geleibiljet noodig, afgegeven, op Curaçao door den Marktmeester, op de overige eilanden door den Ontvanger. Het geleibiljet moet den ambtenaren op hunne vordering worden vertoond.

Het geleibiljet wordt niet afgegeven dan op vertoon van eene accijnsquitantie, niet ouder dan 48 uren na de slachting, op welke quitantie de te vervoeren hoeveelheid zal worden afgeteekend.

De leden van den Raad merkten op, dat dit artikel in verband met artikel 3 het vervoeren van vleesch van in de buitendistricten geslacht vee naar de hoofdplaats vrij wel onmogelijk maakt.

Daar nu op Aruba bv. het slachten buiten de hoofdplaats voor de consumptie in de stad regel is, vroeg men, of niet eene andere regeling zou kunnen worden getroffen, die zich wat beter aan den geschetsten toestand zou aanpassen.

Verder is ook nog het Voorloopig Verslag omtrent het laatste der nieuwe Ontwerpen, namelijk over *Rechtspleging en invordering in zake van belastingen* verschenen, waarover wij niets behoeven te publiceeren. De Voorloopige Verslagen omtrent alle nieuwe Ontwerpen zijn daarmede ingediend. Nog een paar Antwoorden van den Gouverneur, dan nog het Eindverslag van den Raad, misschien daarna weder een paar Nota's en Wijzigingen en dan zal eindelijk de Belastingherziening in het openbaar door den Raad behandeld kunnen worden.

BONAIRE.

Gronden in huur of in eigendom?

II.

Wat kan wel de reden geweest zijn, dat op Bonaire en met name op Rincon indertijd aan de geëmancipeerde slaven een stukje gronds voor een hut blijkbaar *om niet* is afgestaan?

Bij art. 22 der wet op de afschaffing der slavernij in 1863 was aan de voormalige eigenaars de verplichting opgelegd, om hun vroegere slaven nog gedurende 3 maanden ná de opheffing gratis huisvesting te verleenen, natuurlijk met de bedoeling om inmiddels den slaven gelegenheid te geven, zich een eigen vast verblijf te verschaffen. Op Curaçao voldeden de planters volgaarne aan dit bevel, met des te meer bereidvaardigheid, omdat zij daarin het eenige geschikte middel vonden, om veldarbeiders op hun gronden te houden, hetgeen lang niet gemakkelijk was in die dagen, omdat de oud-slaven in den eersten roes der vrijheid een grooten afkeer voor elken geregelden arbeid aan den dag legden. Op Bonaire daarentegen maakten de geëmancipeerden onder dit opzicht een voorbeeldige uitzondering. In zijn rapport van 10 Mei 1864 aan de regeering in Holland gezonden, getuigde de toenmalige Gouverneur J. B. Crol: „Daar — op Bonaire onderscheiden zich de vrijgemaakten door eene zachte en leidzame geaardheid en vooral door hun werkzaamheid."

Ook nog onder een ander opzicht bestond er op Bonaire een geheel andere toestand dan op Curaçao en Aruba. Uit datzelfde officieel rapport weten wij, dat er bij de afschaffing waren:

op Curaçao 6.684 slaven, waarvan 67 gouv. slaven en 6.617 in particuliere eigendom.

Op Bonaire 786 slaven, waarvan 635 gouv. slaven en 151 in particuliere eigendom

Op Aruba 480 slaven, waarvan 6 gouv slaven en 474 in particuliere eigendom.

Men ziet met den eersten oogopslag, dat Bonaire een geheel eigenaardige plaats innam door het buitengewoon aantal lands— of gouvernementsslaven, dat zich daar bevond. Deze woonden voor verreweg het grootste deel op Rincón. Niet lang te voren had zich een aantal hunner op de plaats *Mundo Nobo,* later *Tera Coral* genaamd, in de nabijheid van Kralendijk, gevestigd.

Nog tijdens de slavernij bewoonden deze slaven meestal een eigen hutje, door eigen noesten vlijt in de uren buiten de opgelegde dagtaak opgebouwd uit rijshout, dat zij op gouvernementsgronden mochten snijden. Te dien tijde was Bonaire nog in zijn geheel [ook de zoutpannen vielen daaronder,] gouvernementseigendom. Het Bestuur had dus, ook ná de afschaffing evenzeer als te voren, tal van werkkrachten noodig voor den zoutoogst, houtkap, enz., enz., en had daarom er het allergrootste belang bij, die oud-slaven op Bonaire te houden, hun aan hun geboortegrond te binden. Vandaar dat het Bestuur hun alle mogelijke faciliteiten toestond en voortging evenals voorheen, — dus zonder betaling — hun een plekje gronds *in het dorp* te schenken, om er een stroohut op te bouwen, met verlof het benoodigde hout daarvoor in de bosschen te kappen. Een akker om er mais te planten, werd hun uitsluitend *buiten* de kom van het dorp tegen een vasten huurprijs afgestaan. Ook toen in 1868 de domeingronden en later de zoutpannen in particulier bezit overgingen, is er door het Bestuur niets aan deze condities veranderd. Eerst onder den tegenwoordigen gezaghebber is er bij de uitgifte dezer permitten gestipuleerd, dat ze geen recht op eigendom gaven. Doch juist deze nieuwe praktijk bewijst, dat weleer wel degelijk eigendomsrechten werden verleend. In ieder geval kan deze nieuwe regeling onmogelijk terugwerkende kracht hebben en vroeger verkregen rechten verkorten of te niet doen, zeker niet van personen, die geheel ten goeden trouwe dergelijke gronden met hut of huisje hebben gekocht.

Gaat het nu aan, zich uit de verlegenheid te redden, met eenvoudig een beroep te doen op den gewijzigden toestand, dat de slaventijd sinds bijna 50 jaar achter den rug is en dat dezelfde motieven van *toen* voor het Bestuur *nu* niet meer bestaan? Want al moge de slavernij reeds bijna een halve eeuw afgeschaft zijn, het motief van *toen* moet ook *thans* nog voor een humaan Bestuur de grondregel zijn en blijven de bevolking aan den eigen geboortegrond te hechten en zooveel doenlijk haar de middelen verschaffen op het eiland zelf een menschwaardig bestaan te vinden. De toestand is aanmerkelijk gewijzigd, zeker, maar veel ongunstiger geworden dan hij destijds was. Sindsdien is de bevolking van Bonaire verdubbeld, die van Rincon bedraagt zelfs het drievoud van het jaar der vrijheid. Daartegenover staat helaas, dat er *toen* op Bonaire overvloed van werk en zelfs gebrek aan arbeiders was. Hetzelfde officieel rapport van Gouv. J. D, Crol strekke ten bewijze: „Op Bonaire bedragen de dagloonen bij zwaar werk, voor mannen f 0,75, voor vrouwen f 0,60 en bij gewoon werk voor mannen f 0,60 en voor vrouwen f 0,50. Werk is er genoeg, zelfs te veel voor de aldaar aanwezige werkbare handen. De gezagheb-

---

kantoorbedienden met gekrulde haren en goedkoope dassen, oude dames met pompadouren reticules, valsche haarvlechten en brillen, overwerkte leeraren van het gymnasium en bankiers met bankiers-vrouwen met groote haartooiseis en diamanten broches! In de parterre de studeerende jeugd, met een goedkoope vertaling van Hamlet bij zich, en op de eerste rangen eenige officieren van het garnizoen, die door hun abonnement kwamen en nu reeds uit verveling rondkeken.

De kleine dame kon van haar plaats juist in de recensenten-loge kijken, die gevreesde loge, waarvan al het wel en wee der tooneellisten afhing.

Kort daarop begon het kleine orkest een geheel bijzonder voorspel, een variatie op een bekende straatdeun, dat overal beter zou passen, dan bij een voorstelling van een drama van Shakespeare. En toen verdween eindelijk Appollo op zijn Pegasus en een in een witten mantel gehulden Horatio deed met een donderende stem vergeefsche pogingen, den geharnasten geest van den vermoorden Deenschen koning tot rede te brengen.

In het tweede bedrijf verscheen Hamlet! Het hart en de blikken der moeder richtten zich op hem. Ja, dat was een Hamlet-verschijning! Het zwarte, nauwsluitende fluweelen gewaad, deed zijn slanke, buigzame gestalte nog beter uitkomen, de lange blonde haren pasten geheel bij dat smalle, nadenkende gezicht, waarin de oogen diep en donker brandden. Hij had den smartelijken, somberen toon, de geestvolle en langzame uitspraak, waardoor hij geen enkel van de onsterfelijke woorden van Shakespeare verloren liet gaan. Er was nadenken en vroomheid in hem.

Zij zag, dat hij gelijk had gehad, er zat een groote opvatting in zijn weergeven. Maar het was een stille grootheid, een eenvoudige majesteit, niets opvallends, schreeuwerigs of geweldddadigs was er in. Deze Hamlet werd zoo uit de natuur gegrepen gespeeld, met eigen persoonlijke kunst. De vreeselijke hartstocht, de opwinding, de ontgoocheling en de wraakzucht werden met een sluier der zwaarmoedigheid overtogen, waardoor zijn spel meer voornaam en verheven werd.

De moeder vouwde hare handen, en dankte God! Ja, dat was de groote kunst, zoo klonk haar stem, zoo edel was haar gang, zoo trotsch en groot hare houding!

Doch rond de dame heerschte ontgoocheling. Het publiek van dat schouwburgje had ook zijn Hamletopvattingen. Het was aan zijn gewonen held gewend, en dat was een levendige, vroolijke, zwartharige Italiaan met vurige blikken, een geweldige stentorstem en een voorliefde voor luide declamatie. Deze speelde den Deenschen prins met wild rollen der oogen, krampachtige armbewegingen en vreeselijke aanvallen van woede. Die speelde dien rol, alsof hij aan vallende ziekte leed en geen waanzinnigheid te huichelen had. En deze man was de afgod van alle dames en de held van alle heeren uit het publiek. Hij maakte hen alles zoo tastbaar duidelijk, en dit moesten deze lieden juist hebben, die het zelfstandige denken als een overtollige luxe beschouwden.

Geen hand bewoog zich tot applaus, toen Hamlet tot de schoone Ophelia sprak: „Ga in een klooster!" En toch was dit juist de passage waarbij men anders gewoon was te weenen, te lachen of bravo te roepen. Afbrekende aanmerkingen werden gehoord, eenigen geeuwden, anderen floten — geen enkele maal werd de jonge debutant terug geroepen.

De moeder bemerkte alles. Zij vreesde een tijd lang, dat haar zoon neerslachtig en moedeloos zou worden, doch het geschiedde niet. Zijn rol had hem geheel in beslag genomen; hij was Hamlet; Hamlet, die zijn eigen leven leeft, zijn eigen smarten ondervindt, door zijn gedachten en gewetensvragen zoo in genomen werd, dat hij niets van het geheele publiek bemerkte, dat hij alleen voor zich zelf speelt.

Maar na de groote scene met de moeder, toen hij zijn geheele kunnen had getoond, toen zijn stem in een smeekend weenen brak, verhief zich in de geheele zaal een geweldig sissen en fluiten. Men weigerde zijn Hamlet, men wilde den ouden, den woedenden Hamlet, waaraan men gewoon was. En dit fluiten herhaalde zich bij het slot sterker, indringender, onverbiddelijker en meer vernietigend. Ook de recensenten zaten met een spotlachje op de lippen te kijken. Voor hen was de stem des volks, Gods stem.

Trotsch en rechtop bleef de moeder echter op haar plaats zitten. Wat bekommerde zij zich over die schijnbare nederlaag? Zij wist nu, dat haar zoon geen talent, doch een genie was en dat hij hier nooit volkomen begrepen zou worden, nooit, Zulks was echter goed voor hem, zeer goed zelfs. Na tientallen van jaren misschien, wanneer het den lieden door lange courantenartikelen duidelijk was gemaakt, dat hij een kunstenaar, een veroveraar der harten, een baanbreker was, zouden zij ook in de handen klappen en bravo roepen doch nu, nu konden zij hem nog niet begrijpen, daar hij voor hen een vreemde en nieuwe was.

Toen de opwinding en de begeestering den jongen kunstenaar hadden verlaten, kwam met de verslapping en vermoeidheid zijner zenuwen, ook het bewustzijn van zijn nederlaag over hem heen.

Neen, ofschoon hij zich als in een vuur van bovenaardsche begeestering had gevoeld, had dit toch geen uitwerking op de toeschouwers gehad. Geen van zijn medespelers had hem zelfs een opwekkend woord toegevoegd; ja, twee hunner hadden hem zelfs in het gezicht uitgelachen, ofschoon zij zelf slechts een paar onnoozele figuranten waren. Het werd hem wee om het hart. Ach, misschien was alles slechts een groote dwaling geweest.

In ieder geval achtte hij het nu zijn plicht, naar zijn moeder te gaan en te zeggen: „Ik heb mijn woord niet kunnen houden, ik heb geen waardeering gevonden. Ik zal nu mijn trots ter zijde stellen en de loopbaan aannemen, die gij voor mij hebt uitgekozen. Vergeef mij, terwille van mijn groot ongeluk, het verdriet dat ik u aangedaan heb."

* * *

Zwijgend reden de moeder en haar zoon naar huis terug. Hij leunde met zijn hoofd op haar schouder en weende. Zijn geheele leven scheen hem verwoest en waardeloos toe. Zijn groote, krachtige hand beefde tusschen haar kleine, smalle vingers. Hij was als een boos kind.

Doch toen zij boven op hun stille kamer bij elkander zatten, begon zij tot hem te spreken.

Ja, die strenge onbuigzame vrouw kon ook liefdevol spreken. De geheele voorraad van haar moederliefde stortte zij over hem uit, zeide hem troostwoorden, zoete, innige woorden, zooals alleen een liefhebbende moeder ze vermag te spreken. Hij legde echter het hoofd op zijn armen en mompelde: „Moeder, ik schaam mij voor u. Ik weet nu, dat ik slechts een sukkelaar ben. Ik wil nu het werk doen, dat gij van mij verlangt. Als ik maar geen onnut, geen verloren mensch word, neen dat niet."

Toen hief zij zijn hoofd op, glimlachte hem toe en keek hem in de donkere oogen.

„Gij hebt geen nederlaag geleden. Slechts een onrecht heeft men u aangedaan! Gij zult een groot tooneelspeler worden, een genie! Ik heb het gevoeld. En mijn overtuiging kan mij niet bedriegen. Ik vertrouw op je."

Nu kwam het zelfvertrouwen in hem terug, want hij wist, dat zijn moeder niet blind was, dat haar oordeel niet door eigenliefde werd beneveld.

En nu, na vele jaren, juicht de geheele wereld den beroemden tooneelspeler toe, als hij „zijn" Hamlet speelt. De kleine, trotsche vrouw echter luistert er niet meer naar, zij mocht zijn overwinning vermoeden, doch niet beleven.

ber acht eene immigratie van arbeiders zeer wenschelijk, daar zij in allen deele in de vele hulpbronnen van het eiland een voldoend bestaan zouden vinden en de algemeene welvaart zoude toenemen." En nu? In het onlangs verschenen nummer van Neelandia kan men lezen, dat er twee jaar geleden een overvloed van arbeiders loskwam op een heel wat lager dagloon. Het gouvernement kan ook nu weer gerust de proef wagen, om voor een prikje heel veel nuttig werk gedaan te krijgen. Vooraleer daartoe echter besloten wordt, zullen er eerst nog wel meer mannen door den honger gepresst moeten worden, in Venezuela of elders werk te gaan zoeken.

DE MACHT VAN GELDKONINGEN.

De geheel buitengewone omstandigheden, welke zooveel maanden aan de beurs te New-York geheerscht hebben, geven natuurlijk aanleiding tot allerlei verhalen, die (al moet rekening gehouden worden met Amerikaansche grootspraak en overdrijving) toch een eigenaardigen kijk geven op hetgeen er omgaat in de wereld van millardairs, waarin met tientallen van millioenen gekegeld wordt, en die een treffende illustratie leveren van de macht der Amerikaansche geldkoningen.

Zoo bevatte vóór eenige dagen het „Petit Journal" de volgende geschiedenis, welke aan een zijner buitenlandsche correspondenten door een der „staalkoningen", den heer Charles Crone, zou zijn medegedeeld.

Den 24n. Oct. had de crisis haar hoogste punt bereikt. In Broadstreet en Wallstreet, twee nauwe straten, aan welker hoeken zich aan de eene zijde bevindt de Beurs, aan de andere zijde het paleis Drexel, prachtig marmeren gebouw, de sociale zetel van de bank Morgan, heerschte van den middag af onbeschrijflijke opwinding. De straten waren gevuld met een menigte, die haar angst letterlijk uitbrulde. Binnen de Beurs vochten makelaars en financiërs met handen en voeten; 't was een paniek als in een in brand staanden schouwburg. Onmogelijk de tooneelen te schetsen, die gezien werden. Hoeden vlogen door de lucht; verscheurde jassen bedekten den vloer; men rukte elkaar de haren uit het hoofd; sommigen werden half geworgd; anderen hadden tot hun schoenen verloren. Een ontzettende worsteling had plaats onder de menigte, die trachtte door te dringen tot den stand, waar de tusschenpersonen der geldmarkt, de „moneybrokers" zich bevonden.

De daling van alle waarden nam snel toe in fabelachtige verhoudingen; enkele 40 pct. binnen den tijd van een half uur.

Daartegenover, op een ruim kantoor, in het paleis Drexel, troonde de heer Morgan, in stilte van minuut tot minuut mededeelingen aangaande de paniek ontvangend. Hij wachtte zijn uur af.

Weldra zou het slaan. Te 2 uren was de Beurs geen gekkenhuis meer, maar aan een kerk gelijk. Er heerschte een doodsche stilte. De „moneybrokers" hadden zelfs voor 50, voor 80, voor 100 pct. interest aan de doodelijk ontstelde financiërs geen steun meer kunnen aanbieden. De soliedste huizen, banken, gewoonlijk beschikkend over tientallen van millioenen, waren, als er geen wonder gebeurde, onherstelbaar verloren. Een gedrukte, hopelooze menigte vulde de vestibule. Millionairs, bekend door hun buitengewone koelbloedigheid, zag men schreien als kinderen.

Toen gebeurde het niet meer verwachte. De president van het beurscomité, de heer Thomas, nam een heldhaftig besluit. Te 2.15 baande hij zich, vergezeld van eenige collega's, tot stomme verbazing der menigte een doortocht naar de overzijde der straat, om zich tot Pierpont Morgan te begeven. Onmiddellijk door dezen ontvangen, sprak hij tot den koning der qankiers:

„Zoo we niet binnen tien minuten aan de markt 25 millioen dollar kunnen aanbieden, mijnheer Morgan, zal de grond zelfs van Wallstreet in den afgrond verzinken."

„All right!" antwoordde de heer Morgan kalm. „Dat heb ik voorzien. Gij zult uw 25 millioen dollar binnen tien minuten hebben!"

De alvermogende financier telephoneerde aan een half dozijn hoofden van eenige groote kredietvereenigingen, welke tot dan toe doof gebleven waren voor de dringendste beden van hun best bekend staande klanten. En die inrichtingen waren niet afhankelijk van den heer Pierpont Morgan, noch officieel, noch geldelijk. Vreezende in de ramp te worden meegesleept, hadden ze haar kasvoorraad zorgvuldig bewaard: de een wachtende, dat de ander zich zou verzwakken door zich van contanten te ontblooten, om haar alsdan den genadeslag toe te brengen... Want de naijver tusschen deze groote banken is verschrikkelijk.

Eén woord van den heer Morgan maakte ze handelbaar. Hij verzocht zelfs niet. Hij beval.

"Gij moet onmiddellijk 8 millioen dollar verschaffen," gelastte hij aan de eene: „zend onmiddellijk 6 millioen," seinde hij aan de andere.

En zoo voort. Alle emissie-banken onderwierpen zich zonder aarzelen. De heer Morgan noteerde op een blad papier — voortaan een historisch document! — de bedragen, door elke bank beloofd. Het was nu 2,25. Hij overhandigde het blad papier aan den heer Thomas en zei eenvoudig:

„Daar zijn uw 25 millioen. Ga nu heen."

Toen de heer Thomas ter Beurse de tijding aankondigde, ging een razende storm van vreugdekreten op. Dien dag werd de heer van Morgan waarlijk de Tsaar der Amerikaansche financiën.

Correctie.

In het verslag over de laatste openbare zitting van den Kolonialen Raad, hebben wij geschreven omtrent de Ontwerp-verordening tot indeeling van het eiland in districten etc. dat de Heer A. W. STATIUS MULLER de noodzakelijkheid niet inzag om met de behandeling te wachten tot na de begrooting. Dit moet zijn de Heer A. G. STATIUS MULLER.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Met de *Prins der Nederlanden* worden alhier verwacht de Weleerwaarde Mère THEOPHANE. Algemeene Overste der Eerw Zusters van Roozendaal, in gezelschap van de Eerw. Zusters M. RUPHINE. GEERTRUDE en LAURENCE.

Reeds nu roepen wij allen een oprecht hartelijk welkom toe.

* * *

Maandag a. s. vertrekt weder de Weleerw. Pater M. LUIJCKX per *Zulia* via Ponce naar zijn parochie te Bayamon op Puerto-Rico. Wij wenschen ZWEW. een voorspoedige reis en veel kracht en volharding bij zijn moeitenvollen, apostolischen arbeid.

Pastoor MULDER zal nog een veertien dagen langer op Curaçao blijven doorbrengen.

Havennieuws.

Van 1—15 Februari zijn onze haven binnengeloopen:

Stoombooten	14
Goeletten	22
Bijlanders	15
Brik	1
Totaal	52 schepen.

Marine.

Onze geachte Collega *El Imparcial* maakte gisteravond telegrafische berichten bekend, waaruit blijkt, hoe in verschillende havens van Colombia onze kruiser *Gelderland* en zijn Commandant Baron VAN ASBECK het voorwerp zijn van vriendelijke attenties en beleefdheden. Van harte verheugen wij ons daarover en hopen, dat dit vriendschappelijk bezoek leiden moge tot steeds betere verstandhouding tusschen Colombia en Curaçao, tot opheffing der kleine, maar nog steeds belemmerende bepalingen voor onze scheepvaart, tot weder–aanstelling van Handelsagenten voor Colombia op Aruba en Bonaire.

Manoeuvres.

Sinds Maandag zijn de soldaten van het garnizoen schietoefeningen aan 't houden op Hato, en zullen daar nog een week blijven. Gisterenavond trokken de scherpschutters er ook heen. Buiten de stad stonden verschillende wagens gereed om de schutters naar Hato te brengen. Als ze hun kruit maar hebben droog kunnen houden, want, nauwelijks waren ze uitgetrokken, of een flinke bui viel plotseling neer.

C. S. S. V.

(Van onzen bizonderen Verslaggever.)

Gisterenavond maakten de scherpschutters in getal 53 een velddienst. Vóór gingen de cavaleristen. Het doel der exercitie was om een inval te doen in „Hato," waar de troepen van het garnizoen waren. In de nabijheid van „Gasparito" werd halt gehouden. De Commandant VAN LIER zond op den hoofdweg van Santa Maria twee patrouilles elk van 8 mannen, terwijl de anderen onder zijn commando de wegen van „Sua, Mahuma en Hato insloegen. Na over verscheidene omheiningen gesprongen te hebben, bevonden zij zich, na een marsch van 3½ uur ten westen van het huis van Hato. Hier omsingelden de scherpschutters het huis van de vijanden en begonnen te vuren. Wat eene overrompeling voor die soldaten! Zij hadden hen daar niet verwacht. De militairen kennen dezen weg niet.

Toen de scherpschutters reeds ½ uur in Hato waren, kwamen de soldaten onder het commando van Luit. ZIMMERMAN, die hen hadden moeten tegenhouden in Hato terug. De patrouilles der scherpschutters werden wel gevangen genomen, maar de scherpschutters waren in Hato. De Kapitein HINRICHS besloot, dat de inval magnifiek was geschied. Drie uur in den ochtend kwamen de scherpschutters in de stad terug.

Geslaagd.

Het is ons een ware vreugde te kunnen melden, dat de Heer CHARLES ELLIS aan de Universiteit van Amsterdam den 23sten Januari ll. met schitterend gevolg zijn examen heeft afgelegd als Candidaat in de Rechten. Onze oprechte gelukwenschen zoowel aan hem als aan de geachte Familie.

Afgedreven.

De *Christiansted* kwam Donderdagmorgen eerst laat van Aruba terug. Dit kwam doordat een Driemaster, welke een paar weken geleden hier steenkolen heeft aangevoerd voor de Handel- en Industrie-maatschappij, na onze haven weder verlaten te hebben met bestemming naar Klein Curaçao om daar phosphaat in te nemen, in plaats van voor Kl. Curaçao voor Aruba te recht was gekomen. De schipper, hoe ook gewaarschuwd toch eerst ballast in te nemen, daar het anders onmogelijk wezen zou tegen den stroom op te zeilen, meende zeer slim te zijn en trok zonder ballast uit. Die kleine onkosten, waar ze op Curaçao zoo happig op waren, had hij weer uitgewonnen! Maar jawel. De sterke stroom voerde het lichte vaartuig mede en zoo kwam de ongeladen Driemaster voor Aruba terecht. Nu bood de kapitein een groote som gelds aan de *Christiansted* om hem op te slepen en naar Kl. Curaçao te brengen. Afgesproken! De tocht vangt aan en ze sukkelen samen tot aan Oostpunt van Aruba. De *Christiansted* was buiten adem en kon het niet langer volhouden. Nu drijft de Driemaster weer op zoek naar ballast, wat hier voor 't grijpen lag.

Inspectiereizen.

Zeer veel Heeren hebben gebruik gemaakt van de invitatie van den Gouverneur om de verschillende rijtoertjes mede te maken. Meerdere malen gedurende de laatste drie weken zagen wij Z. H. E. G. met een groot gezelschap uitrijden.

Wij kennen den uitslag dezer inspectiereizen niet, maar de algemeene indruk der Heeren omtrent den landbouw op Curaçao moet wel een zeer treurig zijn geweest. De maisoogst is vrij algemeen mislukt, alleen in het vijfde district staat de mais op een paar groote plantages zeer goed, maar verder is er nauwelijks een weinig voeder voor de beesten. De groenteteelt, die met irrigatie in 't klein hier en daar gedreven wordt zal natuurlijk wel even goed of even armoedig zijn als reeds sinds jaren geleden; 't goed groeit goed, als er maar voldoende van verkocht kon worden. Het afzetgebied, de stad, is zeer klein en voor export schijnt weinig verscheept te worden.

Marktberichten.

Van 10—16 Februari werden aangevoerd o. a:

1975 tomaten, ƒ0,50, á ƒ0,60 per 100.
1002 bossen selderij ƒ0,02½ per bos.
2008 zure lemoenen ƒ0,40 per 100.
1007 spaansche pepers ƒ0,01 per stuk.
1609 meloenen ƒ3, ƒ0,10, ƒ0, 15 en ƒ0,50 per stuk.
1599 watermeloenen ƒ0,03, ƒ0,05, ƒ0,010 en ƒ0,50 per stuk.
20095 mispels ƒ0,50 per 100.
607 zuurzakken ƒ0, 7½, ƒ0,10 en ƒ0,12½ per stuk.
4080 giganbo's ƒ0,25 per 100.
269 kippen ƒ0,50 á ƒ0,62½.
98 kuikens ƒ0,25 á ƒ0,30.
11 hanen ƒ0,75 á ƒ1.
4 jonge eenden ƒ1 á ƒ1,25 per stuk.
3081 eieren ƒ0,02½ á ƒ0,03 per stuk.

Het lijstje is nog veel langer; we hebben er het voornaamste uitgepikt.

Die marktberichten vinden we bepaald interessant. Sinds onheuglijke tijden werd van de verschillende groote plantages en kleine grondhuurders dagelijks een massa groenten en vooral vruchten naar de stad aangevoerd, maar nimmer hadden wij een juist beeld, hoe groot die opbrengst der plantages en gronden wel was.

Toch, al zijn wij dankbaar voor deze berichten, we zijn nog niet voldaan.

Hoofdzaak vinden wij om ook te weten, hoe veel van dat alles verkocht werd. Zou men nu bijv. ook niet op kunnen geven, hoeveel er dagelijks weer teruggaat van de markt zonder verkocht te zijn. Dan krijgen die marktberichten meer waarde; we komen te weten, welke producten gewild zijn, van welke er overvloed is. Bij ondervinding weten wij, dat de vruchten bij massa's terugkomen om onder de boomen geworpen te worden en te verrotten. Van de groenten en het pluimvee is ons dit niet bekend.

Of, als het opteekenen der producten bij het verlaten van de markt te veel omslag vordert, laten de verkoopers dan bij de eerte opgave, als ze ter markt komen er bij zeggen, welke producten voor de eerste maal, welke voor den tweeden of derden keer worden aangevoerd.

Als 10 kippen dagelijks opnieuw naar de stad gebracht worden, vindt men: op de lijst 60 kippen en dan denkt men er is veel navraag en daarom zijn ze zoo goedkoop, maar als het oude kippetjes zijn die de reis naar de stad al een week lang heen en terug gemaakt hebben, dan moet men besluiten: De menschen kunnen ze niet kwijt en daarom vragen ze zoo weinig. Wat natuurlijk een heel ander beeld geeft van de vruchten- en groentencultuur en kippenfokkerij.

Wij meenen dus te mogen aandringen op aanvulling der marktberichten.

Geitenpest.

Het immer waakzame Hoofd van den Geneeskundigen Raad, Dr. H. FERGUSON was zoo beleefd ons een middel aan de hand te doen tot beteugeling der geitenpest. Onder dankbetuiging aan ZWEG.ZG. maken wij het volgende bekend

Daar de besmette geiten geen uiterlijke kenteekenen vertoonen, en men slechts uit hun plotselingen dood besluiten kan, dat zij waren aangetast, valt voor de besmette dieren zelf al heel weinig te doen. Maar wel kan men voorkomen, dat de ziekte zich uitbreide. Daartoe is het noodig, zoo spoedig mogelijk een aan *El Grito* gestorven geit te verbranden met huid en haar, zonder het vel van het lijk te stroopen.

De asch, welke overblijft moet diep in den grond begraven worden. Op deze wijze voorkomt men, dat de ziekte zich uitbreide; het eenige wat men er tegen doen kan.

Een zelfden raad gaf de groote PASTEUR, toen er onder de zijdewormen een besmettelijke ziekte was uitgebroken. Doordat men zich strikt aan dezen goeden raad hield, is de zijdewormenteelt voor Frankrijk behouden gebleven.

Ook in Amerika waar een groote duivenfokkerij voor geregelde leverantie aan de Hotels gehouden wordt, loopen voortdurend een paar knechts rond, met geweer gewapend om onverbiddelijk iedere duif dood te schieten, die een of andere ziekteverschijnsel vertoont.

Dat men dan ook hier dezen wijzen raad opvolge en de gestorven geiten onmiddelijk verbrande, zonder ze te villen. Om een vel te winnen waagt men zijn geheele kudde. Met huid en haar dus verbranden en de asch diep begraven doet men dit niet diep genoeg, dan kan het gras of het onkruid met het opzuigen der sappen uit den bodem de besmetting weer overbrengen.

De doode beesten mogen in geen geval blijven liggen, of over een trankeer, of op een boom geworpen worden. Dan loopt men groot gevaar den geheelen omtrek te verpesten.

Reunion San Hose.

Drie groote, in elkander loopende zalen bleken Maandagavond nog te klein om alle genoodigden te bevatten. Deze eerste gereserveerde voorstelling werd door minstens 500 personen bijgewoond. Het Bestuur der *Reunion* had de vriendelijke oplettendheid gehad verschillende zuster-vereenigingen uit te noodigen, die, gevoegd bij de Geestelijkheid, leden en familie der leden en eenige vrienden der St. Jozefgezellen, de zalen tot in de uiterste hoekjes vulden.

Het Drama „Schuld en Vergiffenis" was een allegorische voorstelling van het verheven Mysterie van de Verlossing in 't algemeen der geheele Menschheid door Christus, den Zoon Gods, zoowel als de telkens terugkeerende vergiffenis van elke doodzonde aan iederen zondaar in 't bijzonder; ter wille van de verdiensten en het dierbaar bloed van Christus.

Zeer tastbaar werd Gods oneindige barmhartigheid, de medelijdende liefde des Verlossers, de verzoenende en heiligende invloed des H. Geestes voorgesteld. De sluwe verleiding door den duivel, en de grofste ondankbaarheid van den mensch, die telkens door te zondigen in dwazen overmoed het leven tracht te benemen aan zijn eeuwigen Weldoener, worden u voorgesteld door de geschiedenis van een Keizer, en diens zoon, die met behulp van hun geheimen Raadsheer en trouwe dienaren een armen gevangene verlossen uit de handen van onmeedoogende roovers, den verloste zijn rijk tot erfdeel beloven, en hem reeds deelgenoot maken van hun rijkdom en schatten. De hoofdman der roovers (Lucifer) dringt den tuin van het koninklijk paleis binnen en verleidt den verloste, die ten slotte den dolk opheft om dien den zoon des Keizers, als deze hem van ontrouw wil terughouden, in het hart te stooten

De apotheose is heerlijk schoon. In schitterend licht troont de H. Drievuldigheid, Keizer, Zoon en Raadgever, met den verloste, die opnieuw vergiffenis ontving en wederom als zoon werd aangenomen, aan den voet van hun troon; de dienaren in blanke, slanke kleederen zijn aan weerszijde geschaard en heffen de palmen der overwinning van de medelijden de liefde triumfeerend omhoog.

Dit laatste tooneel, hopen wij, zal wel vereeuwigd worden door de Camera der Heeren SOUBLETTE & FILS.

Costumes en decoratief, hoofdzakelijk werk van de Gezellen waren prachtig. Het spel was uitstekend, gelijk dat niet anders te verwachten valt onder de bekwame leiding van den Zeereerw. Directeur P. ST. V. D PAVERT en van de gloedvolle, natuurlijke voordracht, zoo eigen aan ons volk. Gedurende de pauzen, die wel wat lang waren, voerden de Gezellen, begeleid door den Eerw. Frater CANDIDUS en den Heer J. DE POOL op de piano, zeer mooie stukken uit op viool, violoncel en fluit.

Een eeresaluut aan de St. Jozefsgezellen!

Moge de Vereeniging groeie en bloeie en vele rijke vruchten dragen.

Hoedenindustrie.

In de Memorie van Antwoord, waarover in ons hoofdartikel spraak is, zegt de Gouverneur het volgende aangaande de hoedenindustrie. Wij achten dat te belangrijk om het niet in zijn geheel af te drukken.

„De industrie der gewone stroohoeden, die in den regel opgekocht worden voor 4,25 á f 4.50 per dozijn (een tijdlang is de prijs tot het dubbele gestegen). De wederopbloei dezer industrie begon in 1904 en de uitvoercijfers voor de benedenwindsche eilanden zijn de volgende geweest: tweede halfjaar 1904 f. 139.779.—; jaren 1905 — 1907 f. 33.5205.— f. 395.733— f. 342.440.— Bij den gewonen prijs is het stroo met eenige andere benoodigdheden voor ongeveer een derde in den prijs begrepen, zoodat in gemelde jaren deze industrie f. 180 000. —á f 250.000.— 's jaars extra onder de bevolking heeft gebracht; hetgeen voor het hoofdeiland niet gering is te achten; ongeacht nog hetgeen er door de kooplieden — exporteurs aan verdiend werd. Het geld, door de bevolking verdiend, kwam indirect ook weder aan den handel ten goede, daar het zoo goed als geheel werd omgezet in betere voeding en kleeding en helaas ook in opschik en drank. De voordeelen eener industrie zijn veelzijdig en dit werd ook hier bewaarheid. Gemelde industrie mag de voornaamste oorzaak worden genoemd van de gunstige uitkomst der financieele jaren 1904—1906 en ook voor een groot deel van 1907.

De wederopleving der hoedenindustrie is door den ondergeteekende als een heuglijk feit beschouwd. Evenwel zoude men verkeerd doen daarop te bouwen. Het geldt hier toch niet een nieuw artikel, dat zich op de wereldmarkt een blijvende plaats veroverde. Die industrie is alhier eene oude, bekende zaak. Reeds in 1854 en eenige volgende jaren beliep de uitvoer van stroohoeden van Curaçao eene waarde van f. 300.000. — á f. 500.000 — 's jaars Vervolgens daalde de vraag naar het artikel, om nu en dan eens te rijzen, totdat in 1902 wederom een groote vraag outstond en, nadat men zich in het eenigszins achter uitgegaan handwerk weder had bekwaamd, de industrie krachtig herleefde. Het geldt hier een artikel, dat sterk onderhevig is aan de mode en waarop dus niet te rekenen valt. De laatste tijd heeft de juistheid hiervan bewezen. Het zal den Raad niet onbekend zijn, dat in het laatst van November jl. de vraag plotseling is opgehouden, tengevolge waarvan de prijs is gedaald tot een cijfer, dat een loonenden arbeid nauwelijks mogelijk maakt. Er zijn zelfs kooplieden, die niets meer opkoopen.

De oorzaken, die de gunstige uitkomsten der laatste jaren bewerkten, zijn derhalve van tijdelijken of toevalligen aard en een der voornaamste bronnen, de hoedenindustrie, hield reeds op te vloeien."

Slechts een enkele vraag veroorloven wij ons hier. Denkt het Bestuur er ook aan minstens te trachten deze volksindustrie weder nieuw leven in te storten, of zal het geheel aan het toeval worden overgelaten, of zij weder totaal verloopt, dan wel opnieuw opbloeit?

New-York en Curaçao.

Den 18den November van 't vorig jaar stierf te New-York op hoogen leeftijd ROBERT STUIVESANT. Hij liet geen kinderen na, maar een broer en een zuster overleven hem. In vroegere jaren was hij bankier, maar hij trok zich uit de zaken terug nu vijftien jaren geleden, en sedert heeft hij zijn tijd doorgebracht met reizen. Hij werd begraven in den grafkelder van de Protestantsche episcopale kerk van St. Marcus, waar ook al zijn voorvaderen en zijn beroemden stamvader begraven ligt. Want deze ROBERT STUIJVESANT was een van de weinige afstammelingen in rechte lijn van PETER STUIJVESANT, een der eerste Gouverneurs van de Curaçaosche eilanden en tevens den laatsten Hollandschen Gouverneur van Nieuw-Amsterdam, dat hij den 8sten September 1664 aan den Engelschen admiraal Richard Nicolls moest overgeven. Met deze overgave eindigde tevens de vereeniging van Nieuw-Amsterdam met de Curaçaosche eilanden onder één Gouverneur.

Het prachtig portret met verdere levensbijzonderheden van dezen merkwaardigen man vindt men in: J. H. J. HAMELBERG. *De Nederlanders op de West-Indische eilanden*, bl. 38.

De grafkelder, waarvan het lichaam van Robert Stuijvesant werd bijgezet is veel ouder dan de kerk, waarin de familie gedurende verschillende verschillende geslachten gewoon was te komen bidden. Het is nu 235 jaar geleden, dat Peter Stuijvesant, de gouverneur van Curaçao en New-Amsterdam, daar begraven werd.

De grafkelder is een groot gewelf juist onder de Kerk en is nu bijna geheel gevuld met doodkisten van de familie Stuijvesant.

De steen van den grafkelder is een van de oudste historische monumenten der stad. Hij draagt tot opschrift:

In this vault lies buried

PETRUS STUIJVESANT

Late Captain General and Governor in Chief of Amsterdam

In New-Netherland, now called New-York and the Dutch West-India Islands.

Died A. D. 1672.

Aged 80 years.

Het oude huis van Peter Stuijvesant stond ten Westen der Kerk; in 1777 werd het door brand verwoest.

NEDERLAND.

Het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer over de Staatsbegrooting, hetwelk 21 Januari verschenen is, begint met de verklaring, dat, naar het algemeen gevoelen der leden, de omstandigheden, waaronder deze Begrooting in behandeling werd genomen, van geheel bijzonderen aard moeten geacht worden.

De waarheid dezer uitspraak zal door niemand, die zich de politieke toestanden van het oogenblik voor oogen stelt, worden betwijfeld.

De vorige tot dan toe nog zitting nemende Ministers waren demissionnair. Elken dag kon de „Staatscourant" de benoeming van hun opvolgers brengen. Toch had die Regeering verklaard, de ingediende reeds door de Tweede Kamer aangenomen Begrootingswetten alsnog met de Eerste te willen behandelen, indien deze daartoe het verlangen te kennen gaf. Aan welke bereidverklaring echter het verzoek (juister misschien de in zachten vorm gekleede voorwaarde) verbonden werd, dat algemeene beschouwingen over het beleid der Regeering en hare onderscheiden leden zouden achterwege blijven.

Van groot verlangen bij de meerderheid der Eerste Kamer, om alsnog de ingediende Begrootingswetten met deze Regeering te bespreken, getuigt voorzeker het voor ons liggend V. V. allerminst. Wel gaven vele leden toe, „dat, nu de Begrootingswetten op regelmatige wijze aan de Eerste Kamer waren toegezonden, deze zich aan den plicht van onderzoek niet mocht onttrekken", al hadden zij ook van hun standpunt aan de indiening van credietwetten de voorkeur gegeven; wel gingen andere leden nog verder door te verklaren, dat, naar hunne meening, de Regeering door handhaving van hare, door de Tweede Kamer aangenomen voorstellen „volkomen correct" heeft gehandeld en dat bij weigering van de zijde der Kamer, om die voorstellen met de zitting nemende Ministers te behandelen, „niet constitutioneel" zouden achten. Er waren evenwel ook leden, die verklaarden in de bereidverklaring der Regeering geen aanleiding te vinden om tot behandeling der Begrooting over te gaan. Bij sommigen ontbrak alle lust „om onder de bestaande omstandigheden over de Begrootingswetten in discussie te treden": zij constateerden echter nadrukkelijk, „dat uit hun stilzwijgen omtrent een aantal punten allerminst instemming met al het voorgestelde mocht worden afgeleid."

De laatste leden schijnen dus aan de discussiën bij het sectie-onderzoek geen deel te hebben genomen.

Wat „het verzoek" der Regeering betreft, om Algemeene Beschouwingen achterwege te laten, werd reeds in de jongste openbare vergadering door den heer Van Zinnicq Bergmann te verstaan gegeven, dat hij zich daardoor niet zou laten weerhouden, om ook over het beleid der Regeering te spreken en daaromtrent te zeggen, wat hij op het hart had,— een verklaring, welke wij in het V. V. namens „vele leden" herhaald vinden.

Zeer aanmoedigend voor de Ministers klinkt dit alles niet. De lust, om met deze zieltogende Regeering alsnog zaken te behandelen, bleek bij een groot gedeelte de Kamer zeer gering.

Deze stemming zou ertoe kunnen leiden, om zonder discussies van belang, de Hoofdstukken der Begrooting den hamer van den Voorzitter te laten passeeren. Een nieuwe Regeering vond dan bij haar optreden de Begrooting aangenomen en kon dan terstond hare werkzaamheid aan voorzieningen en hervormingen van dringenden aard wijden, iets wat in 't algemeen belang natuurlijk zeer wenschelijk moet moet schijnen.

Hier echter doet zich een ernstige moeilijkheid voor, een moeilijkheid, die, blijkens het V. V., in de Afdeelingen der Kamer het onderwerp heeft uitgemaakt van langdurige en uitvoerige besprekingen, zonder echter — naar het ons voorkomt — tot voldoende oplossing te zijn gebracht.

Zooals onzen lezers bekend is, worden op de Begrooting voor dit jaar gelden aangevraagd voor een aantal nieuwe zaken, welke bij de Rechterzijde der Tweede Kamer ernstig verzet hebben uitgelokt en slechts bij partijstemmingen op de Begrooting werden gehandhaafd. Wij herinneren hier slechts aan den post voor de nieuwe gevangenis te Scheveningen, met welke een nieuw, door velen, o. i. zeer terecht veroordeeld, stelsel van gevangenen-verpleging zijn intrede doet; aan de gelden, door Minister Rink aangevraagd tot stichting, overname of hoogere subsidiëering van Openbare Hoogere Burgerscholen; aan de subsidiën voor openbare volksleeszalen, enz.

De Eerste Kamer, zooals men weet, bezit niet het recht van amendement. Zij moet de wetsvoorstellen, dus ook de Begrootingsontwerpen, die haar worden voorgelegd, onveranderd aannemen of verwerpen.

Ondersteld nu, de Eerste Kamer neemt de Begrootingen van deze Ministers aan, in welke positie ziet dan een Ministerie der Rechterzijde, waarvan men de optreding binnen kort waarschijnlijk mag achten, zich al dadelijk geplaatst?

Het vindt de Begrootingswetten aangenomen en bekrachtigd, op welke tal van posten en verhoogingen voorkomen, met welke het zich, krachtens zijn beginselen, onmogelijk kan vereenigen.

De vraag, die zich hierbij als van zelf aan de leden der Eerste Kamer opdrong was deze: Wat moet in dat geval het nieuwe Ministerie met deze Begrooting doen? Moet het haar uitvoeren, zooals zij door de Volksvertegenwoordiging is aangenomen, of heeft het vrijheid om al hetgeen, waarmede het zich niet vereenigen kan, onuitgevoerd te laten?

„Bij de bespreking van een en ander," lezen wij verder, "openbaarde zich groot verschil van gevoelen.

„Door allen werd op den voorgrond gesteld, dat de Begrooting formeel is een credietwet. Behoudens zijne verantwoordelijkheid tegenover de Volksvertegenwoordiging wegens het niet gebruiken van op de Begrooting voorkomende credietposten, behoeft een Minister van het toegestaan crediet geen gebruik te maken. Dat dit formeel volkomen correct is, werd door niemand ontkend.

„De vraag is slechts of datgeen, wat formeel juist is, ook moreel geoorloofd is, in het bijzonder aan het nieuw op te treden Kabinet, en daarover wilden vele leden het met het demissionnaire Ministerie eens zijn, alvorens zij hunne stem over de Begrooting konden bepalen.

„Sommige leden waren van gevoelen, dat, wanneer op de voorstellen der Regeering, neergelegd in de Begrooting, de goedkeuring der beide takken van de Volksvertegenwoordiging was verkregen, de goede trouw en de gewenschte continuïteit eischten, dat daaraan door het Ministerie, welk ook, uitvoering werd gegeven. Mocht dus een nieuwe Minister de uitvoering van een of ander onderdeel der Begrooting niet voor zijne verantwoording kunnen nemen, dan behoorde hij, volgens deze leden, met een voorstel tot wijziging der Begrooting bij de Volksvertegenwoordiging te komen, ten einde medewerking van deze tot intrekking van den vroeger aangenomen post te verkrijgen. Zoolang dit niet is geschied, behoorde de Begrooting in haar geheel te worden uitgevoerd."

Is de opvatting der leden, die hier 't laatst aan het woord waren, juist, dan is het duidelijk, dat de aanneming der Begrootingen door de Eerste Kamer zonder meer, wel verre van de taak van een opvolgend Ministerie, hetwelk zich met veel, dat op die Begrootingen voorkomt, niet kan vereenigen, te vergemakkelijken, integendeel die taak in hooge mate zou verzwaren.

Immers, door aanneming dier Begrootingen worden bij tal van instellingen, besturen en bijzondere personen verwachtingen opgewekt, worden aanspraken toegekend op subsidie, enz., welke hoogst moeilijk weder door latere wetten zijn te niet te doen.

Geen wonder inderdaad, dat veel leden der Eerste Kamer, blijkens het V. V., niet ertoe konden besluiten, zonder meer, hun stem aan de voorgelegde Begrootingen te geven. Zij wenschten, indien zij al vóór de Begrootingen zouden stemmen, daaraan twee voorwaarden te verbinden; vooreerst: het volgende Ministerie moet ten aanzien der quaestie al of niet uitvoering van al datgene, waarvoor op de Begrooting gelden zijn uitgetrokken, volkomen vrij blijven. In de tweede plaats: de tegenwoordige Ministers moeten beloven in den tijd, welke nog vóór het optreden van een nieuwe Regeering zal verloopen, geen gebruik te maken van de credieten, welke op de Begrooting voor nieuwe posten, welke posten, welke begrooting voor nieuwe posten, welke bestrijding ondervonden, zijn uitgetrokken.

De meening dezer leden en de door hen gestelde voorwaarden vinden wij in het V. V. aldus weergegeven:

„Zij (de leden boven door ons bedoeld) wenschten dan ook de verklaring af te leggen, dat zij, wanneer zij hunne stem aan deze Begrooting geven, dit in dien zin willen zien opgevat, dat zij die Begrooting beschouwen als eene credietwet, waarvan het Ministerie, dat komen zal, volkomen vrij is gebruik of geen gebruik te maken, zooals het goed zal vinden. Bovendien wenschten zij aan de Regeering te vragen of zij zich met deze opvatting kan vereenigen, en van haar tevens de stellige belofte te ontvangen, dat zij op de beslissing van het nieuwe Kabinet niet zal vooruitloopen door reeds vóór haar aftreden uitvoering, of een begin daarvan, te geven aan nieuwe posten of verhoogingen, die op de begrooting voorkomen. De Kamer en de Regeering behooren volgens deze leden tot overeenstemming te komen, dat het nieuwe Ministerie formeel en moreel volkomen vrij is, en bovendien moet de Kamer zekerheid hebben, dat het demissionnaire Kabinet niets zal doen, wat de vrijheid van handelen van het opvolgende ten aanzien van de Begrooting ook maar eenigszins zoude kunnen belemmeren. Komt die overeenstemming niet tot stand of weigert men die zekerheid te geven, dan rest voor deze leden niets anders dan tegen die hoofdstukken te stemmen, waarin het een en ander voorkomt, waarmede zij zich niet vereenigen kunnen."

(*De Tijd.*)